

Motion till riksdagen

1989/90:N406

av Eva Goës och Lars Norberg (båda mp)

Slutförvaret för reaktoravfall i Forsmark

Under Östersjöns botten i Öresundsgrepen pågår nu sedan nära två år deponering av radioaktivt avfall från kärnkraftverk och annan kärnteknisk verksamhet i Sverige. Anläggningen, det s.k. Forsmarkslagret, är utformad så att radioaktiviteten automatiskt skall spridas i grundvattnet och Östersjön, och så att avfallet inte skall kunna avlägsnas om man i efterhand upptäcker att något gått snett. Det är en avfallsdeponering utan återvändo.

Om dessa ting är alla initierade överens, inklusive statens strålskyddsinstitut (SSI), statens kärnkraftsinspektion (SKI) och svensk kärnbränslehantering AB (SKB) som byggt och driver anläggningen.

I realiteten är det alltså inte frågan om något förvar ivedertagen mening utan en dumpningsanläggning.

Att man inte använder det senare uttryckssättet beror främst på en omtanke om det svenska folkets själsfrid, – det svenska folket skall sitta stilla i båten och inte "oroas i onödan".

En annan orsak är, att så länge man kallar en dumpningsanläggning för förvar eller lager, så behöver man inte bry sig om Östersjökonventionen mot spridning av gifter i Östersjön.

Men nu är det så, vilket högtidligt försäkrades från alla håll i samband med folkomröstningen om kärnkraften, att vi skulle ha en helt säker slutförvaring av kärnkraftsavfallet. Ingen förespråkade en dumpning av avfallet i Östersjön, vare sig direkt eller indirekt, vare sig helt eller delvis, vare sig på längre eller kortare sikt. Frågar man SKB eller ansvariga myndigheter om detta, får man vanligen svaret: "Det kommer ju ändå att läcka ut så sakta".

Ingen vet faktiskt hur fort det kommer att läcka ut. Då försvarar sig de ansvariga med att det ju i alla fall rör sig om ett förhållandevis harmlöst avfall, – jämfört med de utbrända bränslestavarna. Någon radiologisk katastrof tror man inte skall behöva inträffa, – men myndigheterna kan ju givetvis inte i detalj granska precis allt som hamnar i lagret utan i slutändan handlar det ju framför allt om ett förtroende mellan myndigheter och kärnkraftsindustrin, – och "Det finns ju i alla fall så många andra faror här i världen."

Därmed tycks det emellertid klarlagt, att de stolta och löftesrika deklARATIONERNA om ett helt säkert slutförvar för kärnkraftens avfall inom loppet av några få år i praktiken resulterat i en havsdumpningsanläggning som inte nödvändigtvis behöver leda till en radiologisk katastrof, förutsatt att vi kan

känna fullt förtroende för en industri som för två år sedan befanns pinsamt inblandad i den västtyska mut- och atomsopskandalen.

Mot. 1989/90
N406

Vi vet att myndigheter inte anser att detta kan kallas för dumpning eftersom påfyllningen sker underifrån. Myndigheterna, SSI och SKI, är emellertid överens om att lagret kommer att läcka. Detta helt i strid med den av Sverige undertecknade konventionen om förbud mot havsdumpning av radioaktivt avfall!

En kompakt tystnad råder

Man skyr all sakdebatt om Forsmarkslagret, trots att det handlar om ett gemensamt ansvar för ett gemensamt avfall och en framtida miljö.

Under de senaste åren har alltflera fakta och förhållanden rörande Forsmarkslagret uppdagats och de tycks alla peka i samma högst oroande riktning, nämligen på att hela projektet är ett fiasko som kärnavfallsförvar betraktat.

Vi får nu inte längre tillåta de ansvariga att krypa bakom en skyddande tystnad utan måste tvinga dem bemöta den tilltagande och allt allvarigare kritiken offentligt och sakligt.

Vi kräver ett offentligt förhör, vid vilket de ansvariga kan utfrågas och kritiska röster komma till tals och att inga ytterligare tillstånd meddelas rörande anläggningen och att inget ytterligare avfall får föras ned i Forsmarkslagret, SFR, innan detta förhör hallits.

Hemställan

Med hänsyn till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att inga ytterligare tillstånd meddelas rörande slutförvaret för reaktoravfall i Forsmark.
2. att riksdagen beslutar att inget ytterligare avfall får föras ned i Forsmarksförvaret.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att slutförvaret för reaktoravfall måste anses bryta mot den av Sverige undertecknade konventionen om förbud mot dumpning av radioaktivt avfall i havet och att verksamheten därför skall avbrytas.

Stockholm den 19 januari 1990

Eva Goës (mp)

Lars Norberg (mp)